

Nome kommune
Ringsevja 30
3830 Ulefoss

Deres ref:
2024002742/16
Vår ref: 2025/168700
Dato: 17.09.2025

Att: Kirsti Arvesen Nesheim

Uttalelse til høring for valg av alternativ for Fensfeltet grønn mineralpark

Det vises til brev av 02.09.2025 «Valg av alternativ for Fensfeltet grønn mineralpark-Høring» og e-post mottatt 04.09.2025 med tilleggsinformasjon.

Vi registrerer ut ifra oversendt informasjon at dette ikke dreier seg om en høring etter Plan og bygningsloven, men man ønsker en tilbakemelding som omhandler viktige forhold.

Mattilsynet vil, som sektormyndighet innen områdene drikkevann, plantehelse, fiske- og dyrehelse/velferd, belyse forhold som vi forventer blir utdypet i videre konsekvensutredninger.

Mattilsynets uttalelse:

Vårt hovedfokus i denne sammenheng vil være beskyttelse av drikkevannskilder med nedslagsfelt som berøres av planområdet.

Generelt er drikkevannshensynet lite omtalt i de fremlagte dokumentene. Dette gjelder både kommunale vannverk, private vannverk og vannkilder til enkelthusholdninger.

Regelverk

Viktige forhold i drikkevannsforskriften som vil være avgjørende:

Merk: men unntak av §4, er de øvrige kravene rettet mot vannverkseierne.

§ 4-1 Forbud mot å forurense drikkevannet

Denne bestemmelsen gjelder for absolutt alle.

- Ingen har lov til å forurense drikkevannet.
- Forbudet gjelder ikke bare direkte forurensing.

§ 6-1 Identifiser farer

Hele vannforsyningssystemet, fra vanntilsigsområdet til tappekranene, må vurderes for å identifisere farene. Dere bør innhente informasjon fra flere kommunale sektorer for å kartlegge mulige årsaker til farer. I noen tilfeller kan det være aktuelt å kontakte statlige etater.

§ 6-2 Farene skal forebygges, fjernes eller reduseres

Vannverkseieren skal sikre at tiltak som forebygger, fjerner eller reduserer farene til et akseptabelt nivå, identifiseres og gjennomføres.

§ 12-2 Beskyttelse råvannskilden

Dere skal beskytte råvannskilden mot forurensning.

§ 18 Plangodkjenning

- Dere skal søke om plangodkjenning når dere etablerer et nytt vannforsyningssystem.
- Dere skal søke om plangodkjenning når dere vil gjøre vesentlige endringer
- Dere skal ikke søke om plangodkjenning for vannforsyningssystem som allerede er i drift

Det beskrives i saken at det foreligger for lite kunnskapsgrunnlag til å rangere alle alternativer knyttet til forurensning av vannmiljø.

Videre er det beskrevet at alle alternativer har avrenning til både Norsjø og Herrevassdraget. Mattilsynet har ikke oversikt over private vannforsyninger som kan bli berørt.

Mattilsynet er kjent med at både Nome og Skien kommune har Norsjø som drikkevannskilde. Uttak av vann, inntakspunkter og andre faktorer som kan forårsake en trussel mot drikkevannskvaliteten i disse kommunene må avklares med blant annet vannverkseiere. I tillegg må bestemmelser som ligger i eventuelle hensynssoner for drikkevann hensyntas.

Dette kan også være gjeldende for Herrevassdraget, uten at vi har kjennskap til vannuttak, både privat og offentlig gjennom dette vassdraget. Bamble kommunes vanninntak inngår i vassdraget, uten at vi kjenner til eventuelle påvirkningsfaktorer her.

Mattilsynet er ikke kjent med hvilket behov det er for prosessvann for drift av gruvene/anleggsaktiviteten. Dersom prosessvann skal ha drikkevannskvalitet, må en eventuell behandling og en etablering av nytt vannverk plangodkjennes av Mattilsynet før etablering. Om det skal hentes vann fra et etablert vannverk, må dimensjonering og eventuelle oppgraderinger avklares med Mattilsynet.

Videre punkter å avklare:

Alle drikkevannsinntak må kartlegges og konsekvens av tiltaket må vurderes.

- Hvordan etablering av gruver, gruveinnganger, tilrettelegging av arealer, bruk av arealer, deponier, tilrettelegging av transport og drift av transport / «korridorer» inn og ut av gruvefeltene vil kunne påvirke eventuelle drikkevannskilder må kartlegges og konsekvens utredes.
- Det er kjent at vann kan transporteres gjennom kanaler i fjell og treffe borede drikkevannsbrønner over lengre strekker.
- Dersom det er behov for vann også inn til gruvefelt, må forhold rundt bl.a. leveringssikkerhet og kapasitet utredes og planlegges for.
- Private vannforsyninger må kartlegges og konsekvens utredes.
- Kommunale vannforsyninger som kan bli berørt (avrenning til drikkevannskilder), inkludert de som henter vann fra Norsjø, må gjennom en fareanalyse vurdere trusselen for forurensning og gi innspill om forurensningspotensialet. Behov for oppgraderinger av eventuelle vannverk må kartlegges, inkludert leveringssikkerhet og beredskap.
- Der det er fare for mulig for avrenning til drikkevannskilder, kan avbøtende tiltak som nye vannveier vurderes?

Dette er Mattilsynets foreløpige innspill til planprosessen rundt Fensfeltet grønn mineralpark. Vi ønsker å bli holdt oppdatert i den videre planprosessen.

Med hilsen
Mattilsynet, tilsynet

Ragni Wiksten Sør Dahl
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK